

ÉDESKEVÉS

– Egy korábbi regényről

Szántó T. Gábor *Édeshármas* című regénye sematizál. Ami még nem lenne gond, a markáns karakterek és a jellegzetes helyzetek jótékony kiindulópontként is szolgálhatnának. A vallásához visszatérő zsidó fiatalember, az író Miklós, tanítómestere, az öreg reb Slojme, valamint szerelme, Sári „bonyolult” viszonyai ugyanakkor mind egy rugóra mozognak: nyugtatót, altatót szednek, pszichiáterhez, analitikushoz járnak, utazgatnak, a fiatalokat jómódú szüleik támogatják, Újlipótváros és a régi zsidónegyed utcáin sétálnak, „divatos bárókba vagy éppen romkocsmákba” térnek be. Ám a kis híján steril keretek és formák között üres marad a voltaképpeni tartalom helye. A főhős munkájáról a leggyakrabban annyit tudunk meg, hogy nem megy az írás, érzelmi reakcióiról pedig olyan, sűrűn ismétlődő kategorikus kijelentésekből értesülünk, hogy „dühös lettem”, „aztán elszégyelltem magam” etc. Kár – ugyanis maga a vállalkozás, hogy a szerző egyfajta *par excellence* zsidó irodalmat teremtsen Magyarországon, kiváltképp dicséretes igyekezet, és az öreg professzor itt-ott fölbukkanó anekdotái is számot tarthatnak az olvasó érdeklődésére. A szereplők külső-belső konfliktusaival azonban csupán panelekként találkozunk: Sárít irritálja Miklós vallásossága, Miklós a vallásban nem ismer tréfát, Sári a karrierje miatt nem vállal gyereket – mindezek csakis a szavak szintjén jelennek meg. Egyedül az öreg tanító paranoiája képeződik le helyenként érzékeltesen: az őt meglopó (?) Kardos Ivántól és a korrupst hitközségi vezetéstől való idegenkedése pillanatokra életet lehel a szövegbe, ahogy a *Patchwork* című fejezet munkaszolgálatos múltját titkoló festőjével való találkozás leírása is. A második generációs túlélő és a vallási újjáéledés (nyomasztó lehetetlenségének) kapcsolatáról ellenben mindössze fogalmi leltárt kapunk, holott a nagy – amerikai – elődök mintája és a szerző gazdag tárgyismerete (a kötet előnyös külalakjával és a könnyen olvasható szöveggel együtt) ennél sokkal több ígéretre jogosítana.